

ชื่อโครงการ:	การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมู่บ้านปลากัดจีน ตำบลหนองปากโลง จังหวัดนครปฐม
ชื่อนักวิจัย:	กนกพัชร วงศ์อินทร์อยู่ และ กนกอร สว่างศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ฉัตรรัตน์ โหตระไวศยะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ประเภททุนอุดหนุนการวิจัย:	ภายใต้โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี สู่ชุมชนฐานราก ปีงบประมาณ 2557
ระยะเวลาทำการวิจัย:	28 เมษายน 2557 – 27 กันยายน 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมู่บ้านปลากัดจีน ตำบลหนองปากโลง จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการนำเที่ยวของคนในหมู่บ้านปลากัดจีน และเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการนำเที่ยว (มัคคุเทศก์ท้องถิ่น) ในหมู่บ้านปลากัดจีน ตำบลหนองปากโลง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนชุมชนหมู่บ้านปลากัดจีน ตำบลหนองปากโลง จังหวัดนครปฐม จำนวน 20 คน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ก่อนการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการนำเที่ยว อบรมพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมู่บ้านปลากัดจีน ตำบลหนองปากโลง จังหวัดนครปฐม และประเมินผลความรู้และทักษะด้านการนำเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของชุมชนก่อนการพัฒนา ชุมชนขาดความรู้ ทักษะด้านการพูด การสื่อความหมายและการเล่าเรื่องราว รวมถึงจำนวนมัคคุเทศก์ในชุมชนมีน้อย เนื่องจากมัคคุเทศก์ส่วนใหญ่เป็นเด็กและต้องเรียนหนังสือ และพบว่าชุมชนต้องการพัฒนาจำนวนมัคคุเทศก์ในชุมชนให้เพิ่มขึ้น จากนั้นทำการทดสอบความรู้เดิมเพื่อประโยชน์ในการออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสม ซึ่งผลจากการทดสอบพบว่า เรื่องบทบาทหน้าที่ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38) ประเด็นความรู้เรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 55) ประเด็นความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ มีความรู้ในระดับน้อย (ร้อยละ 23) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและกฎหมายสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีความรู้ในระดับน้อย (ร้อยละ 18) และภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 47)

ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการนำเที่ยว ประกอบด้วยประเด็นความรู้ในเรื่อง 1) บทบาทหน้าที่ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 2) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3) การอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ 4) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและกฎหมายสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 5) ภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) การตลาดเพื่อธุรกิจท่องเที่ยวระดับชุมชน โดยใช้วิธีอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งลักษณะทั่วไป

ของผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.00) อายุไม่เกิน 20 ปี (ร้อยละ 60.00) มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด (ร้อยละ 65.00) ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 60.00) หลังจากการอบรมแล้ว พบว่า ตัวแทนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นมีระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22) โดยด้านสามารถอธิบายความเป็นมาของการท่องเที่ยวในหมู่บ้านปลากัดเงินได้ ($\bar{X}$ = 4.66) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม ($\bar{X}$ = 4.52) สามารถอธิบายกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านปลากัดเงินได้ ($\bar{X}$ = 4.37) สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลความคิดสู่การพัฒนางานด้านมัคคุเทศก์อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.32) และสามารถนำทางเดินท่องเที่ยวในหมู่บ้านปลากัดเงินได้ ($\bar{X}$ = 4.02)

จากผลการประเมินผู้เข้าร่วมโครงการหลังจากได้รับความรู้ พบว่า ตัวแทนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นร้อยละ 90.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้และทักษะการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น มีเพียงร้อยละ 10.00 เท่านั้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่หากพิจารณาจากประเด็นเรื่องระดับการศึกษาแล้ว พบว่า ตัวแทนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นมีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินซึ่งมีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 65.00 ซึ่งประเด็นนี้อาจเป็นเหตุให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีปัญหาในการอ่านข้อคำถามและการตีความหมายจากข้อคำถามได้ จึงทำให้ผลการประเมินไม่ผ่านตามเกณฑ์

คำสำคัญ : การพัฒนา ท่องเที่ยว หมู่บ้านปลากัดเงิน